

PIR/1213/5204/2020

89 § Hulevesimaksun käyttöönotto

Yla 28.10.2020

Yhdyskuntatekniikan päällikkö Reinikka 20.10.2020

Vesihuoltolain (VHL) ja Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) uudistuksen myötä kokonaisvastuu hulevesien hallinnasta asemakaava-alueilla siirtyi kunnille. Maankäyttö- ja rakennuslain sekä vesihuoltolain muutokset tulivat voimaan 1.9.2014.

Kunnilla on MRL:n mukaan oikeus periä julkisoikeudellista hulevesimaksua kiinteistöiltä, jotka sijaitsevat kunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalueella. Maksulla katetaan kunnan hulevesijärjestelmästä sille aiheutuneet kustannukset hulevesijärjestelmän vaikutusalueen kiinteistöiltä.

Kunta hyväksyy maksun määräämisen perusteet sisältävän taksan (MRL 103 n §). Hulevesimaksun perusteita ovat kunnan hulevesien hallinnan ratkaisut ja kiinteistön sijainti kunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalueella sekä järjestelmän suunnittelun kustannukset alueella, jolla kiinteistö sijaitsee.

Maksujen tulee olla kohtuullisia, oikeudenmukaisia ja selkeitä kiinteistön omistajia ja haltijoita kohtaan.

Hulevesijärjestelmällä tarkoitetaan tässä yhteydessä kaikkia niitä ratkaisuja ja rakenteita, joiden kautta hulevesiä voidaan ohjata, johtaa tai käsitellä (ojat, suot, hulevesiviemärointi, hulevesialtaat jne).

Hulevesimaksulla voidaan kattaa niin hulevesijärjestelmän käytöstä, ylläpidosta kuin sen rakentamisesta aiheutuneita kustannuksia, mutta maksuihin ei tule sisällyttää tuottoa pääomalle. Maksu peritään vaikutusalueella riippumatta kiinteistön konkreettisesta liittämisestä järjestelmään. Kunta vastaa suoraan yleisten alueiden hulevesien hoidosta, mihin sisältyvät mm. kadut, puistot ja kunnan palvelutuotannon käytössä olevat kiinteistöt. Nekin kiinteistöt jotka mahdollisesti ovat liittyneet vesihuoltolaitoksen huleveden viemärointiverkoston, maksavat kunnan hulevesimaksun, sillä niitä hyödyttää yleisten alueiden huleveden hallinta. Maksu on julkisoikeudellisena suoraan ulosottokelpoinen eikä siitä voi anoa vapautusta.

Pirkkalan kunnan osalta hulevesijärjestelmistä vastaa kunta, eikä vesihuoltolaitos. Pirkkalan kunnassa hulevesijärjestelmien vaikutusalueeksi määritetään asemakaava-alueet, pois lukien ranta-asemakaavat, jolloin kunnan hulevesijärjestelmien vaikutusalueella on tällä hetkellä noin 2800 rakennettua kiinteistöä (kunnan kiinteistö- ja rakennustietojärjestelmien pohjalta). Hulevesimaksu esitetään perittäväksi hulevesijärjestelmän vaikutusalueella sijaitsevan rakennetun asuin-kiinteistön omistajalta, kiinteistön käyttötarkoitukseen ja teollisuuskiinteistöjen sekä näiden vastaavien kiinteistöjen osalta pinta-aloihin perustuen.

Rakennetuksi kiinteistöksi katsotaan kiinteistö, jolla on vähintään yksi käyttöönotettu, hulevesimaksun piiriin kuuluva rakennus. Mikäli kiinteistöllä on eri tyyppisiä em. rakennuksia, määräytyy maksu korkeimman maksuluokan mukaan. Maksun piiriin kuuluvat rakennusluokituksen mukaiset luokat ja niiden taksat on eritelty taulukossa.

Hulevesimaksun määräytymisperusteiksi esitetään seuraavia tekijöitä ja kertoimia:

Asuinkiinteistöjen maksut perustuvat kiinteistön käyttötarkoitukseen, rakennusluokitus 2018, 01-02

	kerroin	hulevesitaksa €/vuosi
Yhden perheen käytössä oleva omakotitalo tai vapaa-ajan kiinteistö	1	30
Paritalot tai vastaavat kahden perheen käytössä olevat kiinteistöt	1,5	45
Rivitalokiinteistöt	3	90
Kerrostalokiinteistöt (+ luhtitalot)	6	180

Liike- ja teollisuuskiinteistöjen ym. vastaavat kiinteistöt maksut perustuvat kiinteistön pinta-alaan, rakennusluokitus 2018, 03-14

	kerroin	hulevesitaksa €/vuosi
< 2500 m ²	7,5	225
> 2500 < 5000 m ²	10	300
> 5000 m ² < 10 000 m ²	15	450
> 10 000 m ² < 20 000 m ²	20	600
> 20 000 m ²	30	900

Edellä mainituilla maksuilla kertyy kunnalle hulevesijärjestelmien tarvitsemiin töihin hulevesimaksua noin 200 000 € /vuosi. Luokittelu on pyritty tekemään selkeäksi ja tasapuoliseksi. Huomioon on otettu se, että mitä enemmän kiinteistöllä on asuntoja, niin useimmiten läpäisemättömän pinta-alan määrä kasvaa (esim. parkkialueet). Samoin liike- ja teollisuuskiinteistöillä on keskimääräistä enemmän läpäisemättömiä pintoja kuin asumiseen tarkoitetuilla kiinteistöillä.

Hulevesimaksuilla esitetään katettavaksi käyttötalouspuolen kulut, jotka kohdentuvat hulevesijärjestelmien käyttö-, ylläpito-, kunnossapito- ja saneeraustoimenpiteisiin ja järjestelmien toiminnallisiin tarvekartoitustöihin sekä investointikulut. Toteutuneet laskennalliset vuosikustannukset ovat olleet viime vuosina keskimäärin noin 250 000 € (alv 0%).

Hulevesimaksu perittäisiin ensimmäisen kerran vuoden 2021 aikana. Tämän jälkeen maksut peritään vuosittain. Hulevesimaksusta saatavat tulot ovat otettu huomioon vuoden 2021 talousarvioesityksessä. Hulevesimaksu on alv 0% maankäyttö- ja rakennuslain 103 n §:n sekä AVL 6§:n perusteella.

Lasku toimitetaan vain yhdelle kiinteistön omistajista tai kiinteistön haltijoista. Laskun saajaksi valitaan kiinteistörekisterin omistajatietojen perusteella pääsääntöisesti se kiinteistön omistaja, joka on ensimmäisenä aakkosjärjestyksessä (järjestyksessä sukunimi – etunimet).

Lasku osoitetaan kiinteistön omistajalle tai kunnan vuokratontin haltijalle hulevesijärjestelmän vaikutusalueella.

Valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Kunnanhallitus päättää tarkemmin maksujen perusteista ja euromääristä. Valtuusto on delegoinut hallintosäännössä hulevesitaksan määräämisen kunnanhallitukselle. Tämän asian osalta valtuuston harkinnassa on hulevesimaksun käyttöönotto. Kunnanhallitus määrittelee maksun tarkemmat perusteet (ml. euromäärät).

Yhdyskuntajohtaja Korhosen ehdotus 21.10.2020

Yhdyskuntalautakunta ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle seuraavaa:

- 1) Valtuusto hyväksyy, että Pirkkalan kunnassa otetaan käyttöön hulevesimaksu selosteosan mukaisin perustein 1.1.2021 lukien ja että hulevesijärjestelmien vaikutusalueeksi päätetään asemakaava-alueet ja että vaikutusalue laajenee vuotuisesti, asemakaava-alueita vastaavasti.
- 2) Kunnanhallitus hyväksyy maksuosuuksiksi alla esitetysti:

Asuinkiinteistöjen maksut perustuvat kiinteistön käyttötarkoitukseen, rakennusluokitus 2018, 01-02

	kerroin	hulevesitaksa €/vuosi
Yhden perheen käytössä oleva omakotitalo tai vapaa-ajan kiinteistö	1	30
Paritalot tai vastaavat kahden perheen käytössä olevat kiinteistöt	1,5	45
Rivitalokiinteistöt	3	90
Kerrostalokiinteistöt (+ luhtitalot)	6	180

Liike- ja teollisuuskiinteistöjen ym. vastaavat kiinteistöt maksut perustuvat kiinteistön pinta-alaan, rakennusluokitus 2018, 03-14

	kerroin	hulevesitaksa €/vuosi
< 2500 m ²	7,5	225
> 2500 < 5000 m ²	10	300
> 5000 m ² < 10 000 m ²	15	450
> 10 000 m ² < 20 000 m ²	20	600
> 20 000 m ²	30	900

Kokousseloste 28.10.2020

Lautakunnan jäsen Seppo Orpana teki seuraavan ehdotuksen:

”Esitän hulevesimaksun käyttöönoton hylkäämistä.

Perustelut:

Hulevesimaksu ei missään tapauksessa tule korjaamaan kunnan taloutta.

Se kohtelisi kunnan asukkaita epätasa-arvoisesti (koskee vain asemakaava-alueita) ja nostaa kuntalaisten (osan) asumiskustannuksia. PS-ryhmä haluaa rajoittaa asumisen kustannusten nousua, koska ne ovat muutenkin nousseet.”

Puheenjohtaja totesi, ettei ehdotusta ollut kannatettu, joten sitä ei oteta äänestettäväksi.

Yhdyskuntalautakunnan päätös 28.10.2020

Yhdyskuntalautakunta päätti ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle seuraavaa:

- 1) Valtuusto hyväksyy, että Pirkkalan kunnassa otetaan käyttöön hulevesimaksu selosteosan mukaisin perustein 1.1.2021 lukien ja että hulevesijärjestelmien vaikutusalueeksi päätetään asemakaava-alueet ja että vaikutusalue laajenee vuotuisesti, asemakaava-alueita vastaavasti.
- 2) Kunnanhallitus hyväksyy maksuosuuksiksi alla esitetysti:

Asuinkiinteistöjen maksut perustuvat kiinteistön käyttötarkoitukseen, rakennusluokitus 2018, 01-02

	kerroin	hulevesitaksa €/vuosi
Omakotitalo tai vapaa-ajan kiinteistö	1	30
Paritalot tai vastaavat kiinteistöt	1,5	45
Rivitalokiinteistöt	3	90
Kerrostaloikiinteistöt (+ luhtitalot)	6	180

Liike- ja teollisuuskiinteistöjen ym. vastaavat kiinteistöt maksut perustuvat kiinteistön pinta-alaan, rakennusluokitus 2018, 03-14

	kerroin	hulevesitaksa €/vuosi
< 2500 m ²	7,5	225
> 2500 < 5000 m ²	10	300
> 5000 m ² < 10 000 m ²	15	450
> 10 000 m ² < 20 000 m ²	20	600
> 20 000 m ²	30	900

Eriävä mielipide 28.10.2020

Lautakunnan jäsen Seppo Orpina pyysi merkittävän pöytäkirjaan päätöstä koskevan eriävän mielipiteensä, joka on samansisältöinen kuin hänen edelle kokousselosteeseen kirjattu päätösehdotuksensa.

Kh 2.11.2020

Pormestari Jarvan ehdotus 29.10.2020

Kunnanhallitus päättää hyväksyä yhdyskuntalautakunnan ehdotuksen.

Äänestys 2.11.2020

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että jäsen Harri Vuorenpää oli tehnyt jäsen Mika Hakkaraisen kannattamana seuraavan ehdotuksen:

Kunnanhallitus ehdottaa valtuustolle, että hulevesimaksua ei oteta käyttöön.

Koska asiassa oli tehty pormestarin ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, puheenjohtaja määräsi toimitettavaksi äänestyksen pormestarin ja jäsen Harri Vuorenpään ehdotusten välillä. Tämän jälkeen puheenjohtaja ehdotti, että äänestys toimitettaisiin nimenhuudolla ja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat pormestarin ehdotusta, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat jäsen Harri Vuorenpään ehdotusta, äänestävät ei. Äänestystapa ja -esitys hyväksyttiin. Suoritettussa äänestyksessä annettiin 9 jaa-ääntä (Jarva Marko, Alamäki Jukka, Hoikkala Teppo, Karppanen Jouko, Kuismanen Riitta, Lanne Janika, Naskali Raili, Pulkkinen Helena ja Rinneaho Arja) sekä 2 ei-ääntä (Vuorenpää Harri ja Hakkarainen Mika).

Kunnanhallituksen päätös 2.11.2020

Kunnanhallitus päätti toimitetun äänestyksen perusteella hyväksyä pormestarin ehdotuksen.

Oheismateriaali

Nykytilanne hulevesijärjestelmän vaikutusalueesta

Lisätietoja

yhdyskuntatekniikan päällikkö Antti Reinikka, puh. 040 133 5603
etunimi.sukunimi@pirkkala.fi

Valtuusto 9.11.2020

Äänestys 9.11.2020

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että jäsen Mikko Kuoppa oli tehnyt jäsen Seppo Orpanan kannattamana seuraavan ehdotuksen:

Valtuusto päättää, että hulevesimaksua ei oteta käyttöön.

Koska asiassa oli tehty pormestarin ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, puheenjohtaja määräsi toimitettavaksi äänestyksen kunnanhallituksen ja valtuutettu Kuopan ehdotusten välillä. Tämän jälkeen puheenjohtaja ehdotti, että äänestys toimitettaisiin äänestysjärjestelmää käyttäen ja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat kunnanhallituksen ehdotusta, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat valtuutettu Kuopan ehdotusta, äänestävät ei. Äänestystapa ja -esitys hyväksyttiin. Suoritettussa äänestyksessä annettiin 29 jaa-ääntä sekä 10 ei-ääntä. Valtuutetut Janne Aaltonen, Janne Kivinen, Soili Saarikko ja Pirkko Ranki pidättäytyivät äänestämästä. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Valtuuston päätös 9.11.2020

Valtuusto päätti toimitetun äänestyksen perusteella, että Pirkkalan kunnassa otetaan käyttöön hulevesimaksu selosteosan mukaisin perustein 1.1.2021 lukien ja että hulevesijärjestelmien vaikutusalueena on asemakaava-alueet ja että vaikutusalue laajenee vuotuisesti, asemakaava-alueita vastaavasti.

Eriävä mielipide 9.11.2020

Valtuutettu Mika Hakkarainen pyysi merkittävän pöytäkirjaan päätöstä koskevan eriävän mielipiteensä, joka on pöytäkirjan liitteenä.

Liitteet

Äänestysluettelo
Mika Hakkaraisen eriävä mielipide

Oheismateriaali

Nykytilanne hulevesijärjestelmän vaikutusalueesta

Lisätietoja

yhdyskuntatekniikan päällikkö Antti Reinikka, puh. 040 133 5603
etunimi.sukunimi@pirkkala.fi

Täytäntöönpanovastuu

yhdyskuntatekniikan päällikkö

Kuulutus

9.11.2020 18:31:59

Äänestys (valtuusto)

Äänestys / Röstning §89;; KH = Jaa / Ja (1);; Kuoppa = Ei / Nej (2)

(n)	(%)
29	67,40 % JAA / JA
10	23,30 % EI / NEJ
4	9,30 % TYHJÄÄ / BLANK
43	100 % (N / %)

Tolvanen Taru	JAA / JA
Jarva Marko	JAA / JA
Jääskeläinen Elina	JAA / JA
Lanne Janika	JAA / JA
Karppanen Jouko	JAA / JA
Pulkinen Helena	JAA / JA
Hoffrén Tuomas	JAA / JA
Järvinen Arto	JAA / JA
Litmanen Merja	JAA / JA
Aaltonen Janne	TYHJÄÄ / BLANK
Friman-Mahkonen Satu	JAA / JA
Hakkarainen Mika	EI / NEJ
Hepokorpi Aki	JAA / JA
Rautakorpi Ari	JAA / JA
Alamäki Jukka	JAA / JA
Sävilähti Mikko	EI / NEJ
Piirto Mika	EI / NEJ
Kuismanen Riitta	JAA / JA
KIVELÄ PIRJO	JAA / JA
Kivinen Janne	TYHJÄÄ / BLANK
Rautionmaa Niilo	JAA / JA
Saarikko Soili	TYHJÄÄ / BLANK
Tammi Jukka	JAA / JA
Näsi Kati	EI / NEJ
Veltti Veera	JAA / JA
Uskali Eeva	JAA / JA
Ranki Pirkko	TYHJÄÄ / BLANK
Mattila Juha-Pekka	JAA / JA
Kuoppa Mikko	EI / NEJ
Almusa Senni	EI / NEJ
Sovelius Otto	JAA / JA
Jelys Jutta	JAA / JA
Hovilainen Jarkko	JAA / JA
fonsèn katriina	JAA / JA
Rinneaho Arja	JAA / JA
Repo Sirpa	JAA / JA
Qvick Jasmi	JAA / JA
Riihimäki Heikki	JAA / JA
Naskali Raili	JAA / JA
Vainio Aki	EI / NEJ
Kärki Armi	EI / NEJ
Orpana Seppo	EI / NEJ
Ahtiainen Veli-Matti	EI / NEJ

Eriävä mielipide / Valt 9.11.2020 89 §: Hulevesimaksun käyttöönotto

Maksuperusteisuus palveluiden käytössä on oikeansuuntaista politiikkaa. Tällöin kustannuksen aiheuttaja maksaa käyttöomaisuuden kulumisesta tai käyttämästään palvelusta. Näillä perittävillä maksuilla tulisi vastaavasti kompensoida veroja ja siirtää tällä tavalla julkisyhteisöjen rahoitusta palveluiden käytön veloituksiin kuntalaisilta ja yrityksiltä kannettavien verojen sijaan.

Julkisyhteisöjen tuloihin liittyy perustavan laatuinen ongelma. Silloin, kun tulot kasvavat, niin menot (per capita) kasvavat ajan myötä Wagnerin lain mukaisesti tätäkin enemmän. Kunnan organisaatiossa lähdetään siitä, että kunnan tulisi keksiä lisää tuloja kasvavien menojen rahoittamiseksi. Tavoitteessa on virhe, koska lopulta julkisyhteisön menokasvu ylittää kuitenkin sen tulokasvun heikon tuottavuuden seurauksena (ns. Baumolin tauti). Tämän vuoksi julkisyhteisöjen tuloja (per capita) pitäisi pyrkiä pienentämään, jolloin ainoaksi vaihtoehdoksi menojen rahoittamiseen ajan yli jäisi menojen (per capita) pienentäminen.

Hulevesimaksu ei ole universaali eikä määrältään järin suuri. Sen piiriin kuitenkin tulee ylivoimainen enemmistö kuntalaisista ja lähes kaikki yritykset. Koska maksua ei kompensoida kiinteistöverotuksessa, on se asemakaava-alueella asuville ja kunnassa toimiville yrityksille kohdistettu lisävero.

Tämä maksu olisi helposti hyväksyttävissä, jos sen tuloja lisäävä vaikutus hyvitetäisiin verotuksessa esimerkiksi kiinteistöveroa alentamalla. Tällöin haja-asutusalueella maksutaakka pienenesi ja asemakaava-alueella se säilyisi suunnilleen ennallaan. Koska näin ei tehdä eikä sitä tavoitella ja, koska pelkkä tulojen lisääminen on osoitettu toistuvasti virheelliseksi politiikaksi, niin edellä kerrotut perustelut huomioiden paras vaihtoehto olisi ollut maksun hyväksymättä jättäminen.

Mika Hakkarainen